

Vereniging van Economisten in Suriname

info@ves.sr • Postbus 8208 • Elisabethshof • Paramaribo - Suriname

AAN: De Nationale Assemblée
T.a.v. De Voorzitter van de Commissie Ontwerp
houdende toestemming tot oprichting door de Staat
van een naamloze vennootschap Suriname Investment Enterprise NV
Dhr. A.Gajadien

Paramaribo, 17 maart 2021,

Geachte voorzitter,

Uw wetsvoorstel gedateerd 10 maart 2020 hebben wij op 16 maart j.l. in goede orde ontvangen waarvoor onze dank.

Dit wetsvoorstel komt na het recente debacle bij de oprichting van New Surfin NV, welke voor beroering in de gemeenschap heeft gezorgd, ook onder de leden van de Vereniging van Economisten (VES).

De VES ondersteunt het oprichten van nieuwe organisaties indien de economische en sociale ontwikkeling van het land daarmee beter kan worden bevorderd dan met de reeds bestaande organisaties. Het aantrekken van risicodragende buitenlands kapitaal, al dan niet van diaspora afkomstig, verdient de nodige prioriteit. Dat kan echter alleen succesvol worden gestimuleerd indien het voldoet aan de eisen van goed bestuur waarin transparantie, openheid en accountability noodzakelijke voorwaarden zijn.

We hebben de President dan ook gevraagd om het New Surfin debacle niet met de mantel der liefde te bedekken maar met een adequate corrigerende aanpak het geschade vertrouwen terug te proberen te winnen. Wij hebben hem voorgesteld dat de Regering het initiatief neemt tot een brede maatschappelijke discussie over de opzet van een dergelijk fonds. De VES zou, indien daartoe uitgenodigd, zeker een bijdrage leveren aan een dergelijke discussie.

Helaas is niet alleen de uitnodiging uitgebleven maar ook de maatschappelijke discussie. Hierdoor lijkt het dat de Regering te willen voortgaan met het door haar zo belangrijk geachte nieuw financierings-/investeringsinstrument, zonder gedegen argumentatie en maatschappelijk draagvlak door te drukken. We hebben vaker meegemaakt dat het hebben van een meerderheid in DNA je wel een wettige basis kan geven maar zonder de maatschappelijke legitimiteit het niet gaat werken.

Geachte voorzitter, U vraagt van een vrijwilligersorganisatie als de Vereniging van Economisten om binnen 1,5 dag onze onderbouwde zienswijze t.a.v. een "nieuw" onderwerp met U te delen. Wij voelen ons wel gestreeld met Uw inschatting dat wij dat wel zouden kunnen. Helaas, zo werkt het bij ons niet, bij geen enkele niet-overheidsorganisatie. Om tot een diepgaande en wel onderbouwde analyse te komen is er enige studie voor nodig. Aangezien alle leden van de VES in het arbeidsveld ergens in de economie actief zijn en

- anders dan uw leden -, lopende verplichtingen elders hebben is dat voor ons, hoe graag wij het ook niet zouden willen, niet haalbaar.

Het gaat om een aantal fundamentele vragen die wij eerst beantwoord moeten hebben en begrijpen, alvorens met een onderbouwd oordeel U te kunnen helpen. Dat hebben we reeds diverse malen aan Uw Assemblee, maar ook aan de Regering, doorgegeven.

Wij zullen ter adstructie enkele vraagpunten die vragen om verduidelijking aangeven:

1. Bij wet van 2002 bestaat er een "Instituut voor de Bevordering van Investerings in Suriname", afgekort Investsur die belast is met het aantrekken van investeringen. Het centrale doel van de nieuwe SIE N.V. Is er een diepgaande evaluatie geweest in hoeverre en waarom dat vehikel niet succesvol is en onder welke omstandigheden ze dat wel zou kunnen worden? We zouden een dergelijke evaluatie graag willen inzien.
2. Simultaan met Wet Investsur is er een Investeringswet aangenomen in 2002, welke ook van belang voorkomt als het gaat om het aantrekken van investeringen. Is dat ook geëvalueerd? Moet het dan niet ook worden aangepast?
3. Het is onduidelijk wat SIE N.V. precies gaat doen, wat nu met de bestaande (wettelijke) beleidsinstrumenten niet mogelijk is. Gaarne uitleg?
4. Voor het aantrekken van Direct Foreign Investments (DFI) is de Doing Business Index (score en ranking) van de Wereldbank van belang. Suriname staat met een score van 47.5 (van de 100) op de 162e plaats (van de 188 landen). Zoals hieronder te zien scoren we alleen op het gebied van handel drijven redelijk. Voor de rest is ons land niet erg uitnodigend voor buitenlandse en binnenlandse investeerders. De VES heeft reeds in augustus 2020 aan de nieuwe Minister van EZOTI een voorstel ter verbetering van onze score en ranking op de DBI gedaan, waar wij tot op heden geen reactie op hebben gehad. Zal de oprichting van SIE N.V. het slechte investeringsklimaat, zoals hieronder aangegeven, (doen) verbeteren? Zoja welke topic(s)?

Topics	DB 2020 Rank	DB 2020 Score
Overall	162	47.5
Starting a Business	182	61.6
Dealing with Construction Permits	115	66.3
Getting Electricity	145	57.7
Registering Property	157	46.8
Getting Credit	181	10.0
Protecting Minority Investors	157	28.0
Paying Taxes	107	69.4
Trading across Borders	87	75.0
Enforcing Contracts	188	25.9
Resolving Insolvency	139	33.8

5. Waarom is er een afwijking van het gestelde doel in de Memorie van Toelichting en die op pagina 3 van de oprichtingsakte?
6. De doelen van SIE N.V. zoals hier geformuleerd zijn grotendeels maatschappelijke doelen en niet de doelen die een particuliere investeerder nastreeft.
7. Doelstelling 1 is niet erg duidelijk geformuleerd. Investeren buitenlandse Investeerders in projecten en programma's of in bedrijven?

8. Doelstelling 3: Gaat SIE N.V. ook leningen verschaffen aan derden? En zal het ook onder Toezicht van de CBvS vallen?
9. Doelstelling 5: Gaat SIE N.V. garanties afgeven voor schulden van de Staat?
10. Zal SIE N.V. ook Staatsgaranties vragen voor het aantrekken van kapitaal? Indien er kapitaal wordt aangetrokken door SIE N.V. wordt dit bijgeteld bij de totale staatsschuld?
11. Zal de Staat altijd een meerderheidsbelang houden of op termijn haar inbreng verminderen?
12. Hoe aantrekkelijk is een bedrijf die een maatschappelijk kapitaal heeft van ca. US\$ 50.000 voor investeerders (die naar verwachting miljarden US dollars gaan komen investeren), of zal SIE N.V. ook toegang hebben tot de natuurlijke hulpbronnen die nog in handen van de Staat zijn? Zal dit niet tot een ongelijke behandeling van (bestaande of nieuwe) investeerders die buiten SIE N.V. willen investeren.
13. Maakt SIE N.V. deel uit van het CHP 2020-2022 en waaruit blijkt dit?
14. Indien er kapitaal wordt aangetrokken door SIE NV, welke toetsing zal hierop van toepassing zijn, en zal er ook rekening houden met de aanbevelingen van de NRA?
15. Door bepaalde zaken nu van de publieke ruimte naar de naar de private ruimte te schuiven zullen voor de samenleving cruciale (beleids)beslissingen niet meer onderhevig zijn aan de democratische checks en balances. Welke ruimte heeft DNA, als vertegenwoordiger van het volk, om zaken die met deze machtigingswet binnenskamers in kleine kring van de N.V. worden beslist te corrigeren.
16. Waarom zijn de in de oprichtingsakte genoemde ministers de aangewezen comparanten? Zouden deze werkzaamheden niet meer vallen onder Economische Zaken?
17. Is het toeval dat de Minister die belast is met Economische zaken die cruciaal is bij investeringen en het investeringsklimaat nergens een rol van betekenis heeft?
18. Is het toeval dat uitgerekend de 2 hoofdrolspelers van het New Surfin debacle op adressen geboekt staan waar zij niet daadwerkelijk wonen?
19. Is er een reden waarom er in de Statuten geen eerste directeur is benoemd?
20. Welke regeling is er getroffen met de nu ontslagen directeur van New Surfin N.V.?

Voorzitter uit het bovenstaande moge het duidelijk zijn dat de VES absoluut niet overtuigd is van de relevantie en het economisch nut van de voorgestelde SIE N.V. Wij hebben dringend behoefte aan een openbare discussie waarin minimaal bovengenoemde vragen worden beantwoord. U heeft natuurlijk alle bevoegdheid om van uw meerderheid in DNA gebruik te maken en deze wet in de kleine uurtjes door te drukken.

Maar als U draagvlak in de samenleving zoekt, zeker in een tijd dat er offers moeten worden gebracht, dan doet U er goed aan het maatschappelijk middenveld niet voor de vorm maar voor hun inhoudelijke bijdrage te betrekken. Alleen door volledige argumentatie en transparantie in de maatschappelijke discussie zal dit vehikel een nuttige bijdrage kunnen leveren aan de gestelde doelen en die van de samenleving.

Voorzitter, de VES wil hetzelfde als DNA en Regering. De VES ondersteunt het oprichten van nieuwe organisaties indien de economische en sociale ontwikkeling van het land daarmee beter kan worden bevorderd dan met de reeds bestaande organisaties. Het aantrekken van risicodragende buitenlands kapitaal voor economische groei en ontwikkeling verdient alle prioriteit. Zie deze vraagpunten als een eerlijke bijdrage om deze keer goede onderbouwde en breed gedragen besluiten te nemen waar wij met zijn allen achteraf trots op mogen zijn en het volk de vruchten mag plukken.

Wij zullen helaas om eerdergenoemde reden niet aan de beraadslagingen morgen deelnemen. Mocht er uwerzijds behoefte zijn aan een nadere bespreking op een acceptabel tijdstip, dan houden wij ons van harte aanbevolen. Wij wensen U hierbij vruchtbare beraadslagingen toe.

Hoogachtend,

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Winston Ramautarsing', written over a horizontal line.

Winston Ramautarsing
(voorzitter)